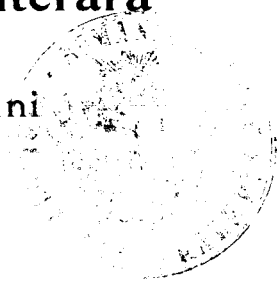

DEMOCRATIA

Revistă politică, economică și literară

Apare la 5 și 20 ale fiecărei luni

SUMARUL:

Mihail Drăgănescu	Situația Politică.
Mireio.	Iarnă (versuri).
* * *	Discursul D-lui N. Popilian la Meetingul
Mid.	național din București.
T. C.	te și impresii.
Mireio.	nițe.
T. C.	ote de Mai (versuri)
* * *	terieră (Guy de Maupassant)
	parental și România. — Politica Externă.
	Felurite. — Bibliografii.

14

BCU Cluj / Centrala Universitatii Cluj

REDACTIA : Craiova, Strada Cazarmelor No. 27	ADMINISTRATIA : La Tipografia Sache Pavlovici, Craiova
--	--

ABONAMENTUL LEI 5 PE AN

Un număr 10 bani

Director proprietar, *N. I. Popilian*, avocat.

Secretar de redacție, *Mihail Drăgănescu*, fost magistrat, avocat.

Comitetul de Redacție:

Dem. Constantinescu, profesor, prim redactor; d-nii avocați: *I. C. Giulescu*, *Ștefan Severini*, *Ion N. Popescu*, *Sc. Constangioară*, *Alex. Carianopol*, *G. G. Petrescu*, *G. Pârvănescu*, *N. Constantin*, *I. Mitrică*, *Av. Vasulescu*, *Const. Turceanu*, *Adrian Zeuleanu*, *Barbu Ionescu*, *Marius Kintescu*, *I. F. Popescu*.

„SAŢATATEA“

Societate cooperativă pentru fabricarea pâinei

CAPITAL 200.000 LEI

= împărțit în

8000 acțiuni a câte 25 lei fiecare, plătibile în 5 rate lunare

CRAIOVA

Sediul societății: Strada Justiției No. 36 (Piața Nouă).

Se primesc subscrieri, pentru acoperirea integrală a capitalului, în toate zilele dela orele 8 — 12 a. m. și 3 — 7 p. m.

Prospecte și statute să trimit franco la cerere.

Medalie de Argint și Aur
Expoziția din București 1906

Telefon No. 62.

Grand Prix. Med. de Aur
Expoziția din Londra 1907

Grand Prix. Medalie de Aur, Paris, 1908.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Intâia Fabrică de Ciocolată

din Oltenia

A. L. S. POPPESCU

SOCIETATE IN COMANDITA

CRAIOVA

Strada Buzești, lângă Banca Muncii.

Rog cereți pretutindeni

Ciocolata Poppescu

Situația politică

Dela 9 Ianuarie anul acesta, o stea urâtă urmărește așa zisele partide istorice. Ivirea în țara noastră a marelui partid conservator-democrat, a eclipsat în totul partidul liberal, iar pe junimiști i-au nimicit. Marele avânt al democrației au rupt cu totul busola junimiștilor, făcând pe d-nul N. Filipescu, apóstolul aristocrației de ordinioară, să se coboare la Dacia, spre a vorbi vulgului că și junimiștii sunt democrați, sau mai bine zis d-l Filipescu inspăimântat de avântul formidabil al partidului conservator-democrat, s'a hotărât să „vândă castraveți la grădinar“. Căci românul fiind tare în zicători, mai spune că „lupul părul își schimbă, dar năravul bă“. De aceia d-l Filipescu făcând la Dacia pe „democratul-aristocrat“, spune că: *d-lor în mâna d-v. stă puterea cu care puteți face ca un partid să dea înapoi*, adică forța e poporul căruia îi vorbește. Iar mai apoi în discursul d-sale, nu admite egalitatea politică a tuturor cetățenilor, spunând că ea nu este un drept. Noi vedem că în unele țări înaintate, cetățeanul e forțat a-și da obolul

lui politic prin vot obligator. Și astfel d-l Filipescu făcând la Dacia pe „uite popa nu e popa“, ne spune că muncitorul trebuie înlăturat dela destinele țării și că el nu are dreptul decât a fi ocrotit, adică supravegheat de cei mari de la guvern, ca munca lui să fie rodnică, și în asemenea condițiuni d-l Filipescu zice muncitorului: *„Puneți toată nădejdea în tine, în silințele tale, și te vom ajuta ca să biru-ești“*. Care va să zică, dacă tot d-ta aristocratul fiind cel tare, care ajută pe muncitorul cel slab, de ce atunci când îți convine zici: *„D-lor în mâna d-v. stă puterea cu care puteți face ca un partid să dea înapoi“*. Deci forța e poporul când îți vine bine, dar odată ajuns la putere prin forța poporului, îl îndepărtezi, căci nu-ți convine egalitatea lui politică, căutând a 'l înlătura cu totul dela trebile țării, făcându-te în același timp cel mai aprig și înverșunat dușman al sufragiului universal, calea, cea mai sdrobitoare pentru politicianii nepopulari și nedemocrați. Acesta e democratismul d-lui Filipescu.

Pe când această rea stea con-

duce pe d-l Filipescu cu tot cortegiul junimiștilor, alergând înspăimântați după partizani, făcându-se —sau mai bine zis—cu toată rușinea prefăcându-se și în *democrat* —cu tot non-sensul cu care ne combătea odată că *democrat* cu *conservator* nu se poate percepe în creerul unui junimist. Liberalii la rândul lor, aleargă după recensământuri politice și carteluri în vederea apropiatelor alegeri ce-i amenință ca un eșafod.

Astfel toți comisarii din București, au ordin dela prefectul poliției să facă de urgență un recensământ politic pe suburbiile de câți liberali mai sunt în viață, pentru a putea regula pontajul electoral.

Dezastru! Bieții comisari raportează cu durere că prin suburbiile fie-cărui nu se mai găsește nici un liberal, toți sunt trecuți la d-l Take Ionescu!

Autentic!

Și în această negură infrigurată a ultimelor zile ale socialiștilor-liberali năpăstuirii Românilor, ca o luminoasă aureolă apare din Roma, d-l Nicolae Fleva, veneratul

tribun al poporului, vechiul democrat al capitalei.

În furia lor clănțănitoare, junimiști și liberali atacă ignobil—după o absență de 8 ani—pe d-l Fleva făcându-l un istovit, desobicinuit de politică, îmbătrânit, necinstit etc.

Oare d-l Carp, d-l Sturza, d-l Cantacuzino, etc., sunt tinerei? mai tinerei oare ca d-l Fleva?

Când erau prea mulți tineri, se zicea că nu avem miniștri. Acum când ne vine un „leader“ se zice că e bătrân. Cine vrea să înțeleagă, înțelege că aceste nu pot fi decât mahalagisme politice.

Un prieten spune mai ieri: „ai văzut lupul?“ „Da“. „Unde?“ „În cușcă“. „Hei! să'l vezi în libertate și atunci să zici că l-ai văzut!“

D-l Nicolae Fleva—a ocupat un important post, retras de luptele politice ale țării. Reprezentând România 8 ani, a trebuit să tacă. Va dovedi însă acum când își reia libertatea, cât valorează clevețirile mahalagismelor politice ale partidelor istorice, cari au devenit isterice.

Mihail Drăgănescu
Advocat.

1 Decembrie 1908.

I a r n ă

*Zăpada se lasă ușoară
În fulgi, ce s'alintă în vânt,
Și pare 'n amurgul de seară
Un stol alb de fluturi ce zboară
În freamăt de aripi și cânt.*

*Prin hornuri nebun suflă vântul
În vreascuri ce ard în cămin,
Iar flăcări albastre 'n avântul
Văpăilor, saltă la cântul
Ce-afară se stinge 'n suspin.*

*Privesc rubiniul jeratic
Și-o blândă poveste ascult...
Iar gându-mi se 'nalță molatic
Pe aripi de dor, singuratic,
La vremile stinse de mult!*

Mireio.

Discursul D-lui Nicolae Popilian

La meetingul național ținut în București, la 30 Noembrie 1908

Domnilor,

Mișcarea naționalistă începută de D-v. chiar fără autorizațiunea acelor ce cred că au monopolizat naționalismul românesc, (voci: cine sunt ăia!) a avut răsunet în toată țara, iar la noi în Craiova mișcarea a luat proporțiuni atât de îngrozitoare, în cât puțin a lipsit ca consulatul Austro-Ungar să fie asvârlit în aer; ba încă, de frică, slugarnica noastră administrație și azi păzește cu jandarmi localul consulatului. (Aplause, ovațiuni).

Tinerimea Craioveană felicită comitetul naționalist al Capitalei și aduce omagii de admirațiune poporului Capitalei care dând semnalul *trezirii naționale* a declarat în fața lumii că Românii de pretutindeni sunt *conștienți de unitatea lor națională* și nu se vor da înapoi de la nici un sacrificiu pentru îndeplinirea idealului lor național care este, nu *unierea culturală* cum zic naționaliștii de paradă (voci: cine sunt acei? Iorga? Nu se poate! Trăiască Iorga!) ci *unierea politică a tuturor Românilor sub un singur sceptru, unirea tuturor țărilor locuite de Români*. Căci acesta este idealul nostru național, nu cel propovăduit de acei ce fac șarlatanism din naționalism (voci: trăiască Iorga!

Domnilor,

Sunt aici auditori cari cred că ași polemiza cu d. Iorga. Se înșală acești domni, eu chiar revendic pe d. Iorga, căci sunt mai vechi elev al D-sale de cât cei care vociferează aici. Dar dacă d. Iorga a greșit cu ceva în naționalism, nu aici voi trata această chestiune! (Răsete și Aplause).

Domnilor,

Poporul Capitalei prin mișcarea sa, infruntând orice cerință de protocol a declarat în mod oficial: *iredentismul român*. Și a făcut foarte bine, căci trebuie

să știe lumea că suntem iredentiști și nu putem fi de cât iredentiști.

În vremurile astea turburi când toate popoarele *obijduite* se ridică în fața Europei înmărmurite, cerând *drepturile și pământurile* ce le-au fost răpitate, și când unii iau chiar drepturi, ce nu li se cuvin, era momentul ca Românii să declare și ei că nu au nimic de dat, dar din contră *au foarte mult de luat* și vor lua cu ori ce chip, pentru că „Românismul“ nu se închide între Carpați și Dunăre; el este un arbore gigant ale cărui rădăcini sunt implântate cu putere în creștetul Carpaților și ale cărui brațe falnice se întind, de o parte de la Nistru până la Tisa și de altă parte de la Marea Neagră umbrind Balcanul își scaldă ramurile în Marea Adria. (Aplause). Era momentul unor asemenea declarațiuni, pentru ca să rupem odată legăturile cu perfida noastră amică Austrie, care în realitate este dușmana noastră seculară, căci din Istorie, ne aducem aminte de câte ori Austria a căutat să sdrobească poporul românesc, așa: 1) Purtarea mișelească față cu eroicul voevod Mihai Viteazul; 2) Incercări ca să anexeze principatele românești, ridicând felurite pretexte cu ocazia diferitelor tratate internaționale; 3) Răpirea Olteniei, care s'a înapoiat când Austria a fost bătută de Turci, și câte mizerii ne povestește istoria asupra ocupațiunei nemțești în Oltenia; 4) Răpirea Bucovinei; 5) Ocuparea țărilor române după războiul Crimei; 6) Intrigile ce a purtat Austria contra *Unrei* și neisbutind a amenințat iar cu ocupațiunea. Chiar regele Carol era să fie oprit prin trecerea sa spre România și de abia a scăpat travestit; 7) Tendința neincetată de a *ne robi economicește* refuzându-ne întotdeauna o convențiune comercială, mai omenească; 8) În fine, schingiuirea fraților noștri din Ardeal, năpustindu-se cu furia Huno-Maghiară asupra copiilor și femeilor

pentru ca să stingă în ei *flacăra idealului național*. (Aplauze).

Domnilor,

Era momentul să spunem și guvernelor noastre să înceteze cu *politica de slugărnucie* de până acum, și să urmeze cu politica ce o va indica poporul, căci trăim doară într'un *stat constituțional*, unde **poporul, nu regele**, trebuie să indice guvernelor, politica externă. (Aplauze sgomotoase, ovațiuni și strigăte de: Bravo Oltenie!)

De aceia, D-lor, vă felicit, pentru că prin actul D-voastră patriotic ați făcut să se știe că *opinia publică* românească este în contra prieteniei cu Austria și că noi nu concepem o prietenie cu apăsătorii fraților noștri din Ardeal.

Domnitor,

Înainte de a termina rog comitetul de inițiativă să înscrie în moțiune următoarea frază:

Față cu situațiunea penibilă ce s'a

creat românismului întreg prin oprimarea fraților noștri transcarpațini, invităm guvernul român, ca de urgență, și în mod categoric, să declare care este părerea sa față cu provocațiunile Austriei și cu oprimarea fraților noștri din Ardeal, prin decretarea monstruosului vot plural care ridică fraților noștri dreptul la viața politică.

Căci cred, Domnilor, că poporul este în drept să ceară socoteală guvernului (voci: să plece guvernul, jos guvernul!) și să-i spună că, dacă nu este în stare să ia atitudine contra Austriei, să știe că la cea mai mică vărsare de sânge în Ardeal, armata română, chiar fără căpitani și fără autorizațiunea guvernului și partidelor politice — care nu sunt expresiunea voinței naționale — va trece carpații ca să impedeze uciderea neamului nostru, căci armata astfel de rost are la români, nu ca să susție la putere oligarhiile cărora din 4 în 4 ani Regele Carol le arendează Țara Românească. (Vii Aplauze, Ovațiuni).

NOTE ȘI IMPRESII

Din depărtare

I

Când liniștea și odihna invăluie sufletul meu, icoană vie îmi reapari, cu zâmbet plini de grații, ca al unei răsăriri de lună.

Atunci duioase nostalgii mă indeamnă, a răscoli prin uitate cutii, spre a da peste portretul tău.

Și te privesc! Veselă, radioasă, dornică de-o sprintenă viață, de ce aci ai un chip îngândurat, de chinul unor nostalgii?

Erăi departe de mine atunci, când conturul figurei tale s'a așternut, și clipa aceea a sufletului oglindit în chipul tău, pentru totdeauna a incremenit pe hârtie, așa cum ai simțit atunci...

Veghe îngândurată, prin portretul tău, te am vecinic lângă mine, tu care scrii în cartea vieții mele pagini de aur.

II

Blandă și dulce a sufletului meu, tu care așterni vieții mele frumoase pagini, scrise cu litere de aur.

O fericită și plină de noroc iubire, te cânt pe tine azi, dulce înamorare, hrana a două inimi curate și dornice de înalt ideal; pe tine iubire, făurit vis de aur, farmec de dulce visare, a vieții preschimbată în ceresc rai.

Mica mea, cu chip pal și brun, cu ochi dulci și negri, umbriți de negre și fine sprâncene, cu zâmbet blând și cald, ca melancolia unui palid soare, într'un apus senin, fragedă ca o floare de-o zi, a cărei corolă se închide când soarele i s'a dus; tu, ce simți ca o martiră a unei sfinte și ideale iubiri, pe care o porți ia sufletul tău, te voi urma pretutindeni ca

răsplată a sufletului, torturat pentru o sfântă inamoraie.

III

Simbol de negrăita bunătate, în jurul chipului tău, licărește închipuirea unei lumini sfinte.

Inimă blândă, suflet increzător și plin de sfinte idealuri, de dulci iluzii și simțiri, îți consacru această pagină, ție, veche neclintită a sufletului meu.

Tu iluzie dulce, planezi ridicată de în-gerești aripioare de asupra inimei mele.

Pe cerul vieții mele, în calea blândei inimi, iubirea ta mi-apare ca un soare ideal, strălucitor în mijlocul valurilor tulburi, ale comunei omeniri

Profil de neuitată amintire, izvor de nesfârșită bunătate, iubită blândă a sufletului meu, ție, care ai împodobit cu drag calea vieții mele, închin cântarea aceasta, căci săpata-i cărare adâncă sub pasul tău, spre inima mea.

Din farmecul visărilor

I

Soarele dogorește și incinge pământul și aerul, umplând atmosfera de o căldură înăbușitoare. Pe cer nici un semn de ploaie, doar câți-va nori impleteciți și alburii, plutesc și se topesc în albastrul îndepărtat al cerului. În stradă nici o suflare omenească. Din când, în când, câte un trecător turbură amorțeala stradei, cu un pas prelung, monoton și obosit.

În odaia mea e răcoare. Perdelele trase aproape de pervaz, oprește lumina și căldura înăbușitoare de afară. Liniștea și lumina slabă din casă, îmi dă o senzație plăcută. Stau și răscolesc parfumate scrisori... În mijlocul acestor plăceri sufletești, mă gândesc cu compătimire la lumea prozaică. O! suflete mici, voi cari nu ați dorit și nu ați căutat o fericire trainică lângă o singură femeie nobilă 'n simțiri, nici o dată nu veți gusta adevărul unei fericiri reale. Voi, cari vă avânturați în lumea largă și prozaică, nici o dată nu veți înțelege femeia ce dă fericirea, numai acelor suflete, asemenea unui *paria* indian.

II

Aci, în dulcea tristetă a odăitei acesteia tăcute, cu ferestrele ascunse sub perdelele acestea ce-mi fură din puterea luminei de afară, făcând-o palidă și dulce; aci la această masă, la care atâtea gânduri m'au frământat; în armonia acesteia de lucruri, singurele mele tovarăse, ce-mi răspândesc în jur parfumul lor de blândă și mută melancolie; aci de atâtea ori am simțit farmecul scrisorilor tale, plin de deliciul plăcutelor și

dureroaselor palpitări. plin de parfumul eternului farmec de iubire. Atâtea gânduri intrupez aci pentru tine; atâtea gânduri mă fură din realitatea acestei lumi pământeste, fugind cu mine, ducându-mă în adâncul și fără de țarm neant, al lumii visărilor; și încă voi mai fi furat și dus de pe acest pământ urât și plin de tină, în lumea cea curată și înaltă a idealului, cât timp tu, mica mea blândă vei întreține aprinsă, simțirea sfântă din inima mea. Iar dacă ea se va stinge, lăsând ca sufletul meu să cadă și să se isbească de acest pământ omenesc, atunci și inima mea voi lăsa să se stingă, nelăsând-o pradă tristei realități, în mijlocul mizeriei acestei lumi.

III

Neșters profil, ale căror contururi vor umbri de veci, înviorat sufletul meu. Blândă a sufletului meu, care ai așternut vieții mele frumoase pagini de aur, eând sufletul mi se curmă de nostalgia duioaselor zile, răscolesc uitata mea cutie și printre parfumatele scrisori, apari ca din farmecul unor visări, cu vii contururi din portretul tău, ce dau peste el.

Privesc îndelung chipul divinei mele, pe a cărei figură, în cadrul de carton, a încremenit melancolic zâmbet, ca nostalgică ultimă privire a soarelui, ce apune palid, sub contururile pământului într'un cer senin.

Scump profil, dulce și blândă figură din calea vieții mele, înaintea căreia ai purces cu bunătate și credință, săpat-ai adâncă și neștersă cărare sub pasul tău, spre inima mea.

Melancolii de toamnă

I

Odată cu primul suspin al vântului toamnăteac, nota veselă și plină de viață a verei și-a prefăcut viața ei, în trista și bolnava înfățișare a toamnei reci. S'a stins albastrul viu și clar al aerului împodobit de nimbii albi și maestosii; iar smaraldul frunzelor, cu a cărui înfățișare se umplea de viață copacii, s'a transformat într'un ruginiu posomorât.

Pământul s'a așternut cu un strat de nenorocite frunze moarte, menite a se preface în țărână, soarta întregii ființi. Mohorâtul nor, întins pe cer, e ca pleopa închisă a unui mort, ce acoperă globii unor ochi albaștri, odată vii, plini de lumină, de vigoare, de surâs. Si plouă...

Nu știi cum în ast-fel de momente, mai cu deosebire, ți se redesteaptă dorul, sub forme atât de nostalgice. Cer posomorât, dor de cer albastru, de dulci sărutări de priviri de iubire, ploaia rece, mărunță și suspinul vântului, ce-mi reamintește inconparabilele versuri ale lui Paul Verlaine din „Chanson d'automne“

Le sanglots longs	Tout suffocant
Des Violons	Et blême, quand
De l'automne	Sonne l'heure
Blessent mon cœur	Je me souviens
D'une langueur	Des jours anciens
Monotone	Et je pleure

Et je m'en vais
Au vent mauvais
Qui m'emporte
Deçà, delà
Pareil à la
Feuille morte.

toate aceste se adun în suflet, sub forma unor blânde și triste armonii.

Și ast-fel în învălmașagul acesta de gânduri, impresii, nostalgii și de dor, inima mi se întristează, așteptând din

nou primul surâs de lumină al zilelor calde și primul sărut tainic, într'un bu-duar retras, ca atunci când soarele ar-dea pământul și iubirea sufletele noastre.

II

Iși întoarce pagina timpul.

Stoluri de cocori rotesc în văzduh, gătindu-se de ducă. Frunzele palide încep a pica tremurând, în vibrarea cren-gilor, ce servesc de coarde vântului toamnăteac. Această înclinare a vremii spre toamnă, este plină de taină. Toate par că se închin de nevoe, se plec, se umilesc în fața tristelor zile ale toamnei reci și monotone.

Azi soarele nu mai surâde, scaldând aerul cu zâmbete aurite și lumini; nu mai poți sta la umbra răcoroasă a unui tei stufos, ca să-ți onori urâtul. Cerul este închis și-ți posomorăște sufletul; iar privirea ridicându-se în căutarea unui colț albastru de cer, nu găsește decât nor posomorât. Blânzi cocori, cu glasuri melancolice, nu mai vezi. În schimb cor-bii negri umple văzduhul cu strigăte cobitoare, îngânând văjiitul vântului și țărâitul ploei. Pomii încep a se despoia de podoaba lor verde și umiliți și ru-șinați, se zbat după bătaia nemiloasă a vântului rece.

E un urât ce umple de visuri.

Vremea mă nchide în casă. Pe un așa timp e mai plăcut să stau în fața vrafului de cărți, să cetesc, să meditez, sau... să veghez de un dor nostalgic, ascultând cum suspină vântul, străbătându-mi prin inimă ca o doină plângătoare, ca un gând elegiac, ce te face să plângi de simțire, iar în dorul meu tainic, trist de cerul cenușiu și de ochii tăi, să-ți scriu lungi și dulci scrisori scur-turate de pe sufletul meu abătut.

Mid.

NOTE ȘI SCHIȚE

Domnul Jenel

E băiat nostim. Șiret cât poțtești, dar bun.

Foarte grațios cu doamnele în a căror companie îl vezi foarte

des. Cheltuește parale puține și se amuzează mult...

Ajută bucuros pe aproapele atât prin împrumuturi cu bani gata cât

și prin gir. Acesta din urmă i-a făcut adese ori surprize neplăcute.

Credeți însă că s'a învățat minte? Ei așa!... Nici vorbă de așa ceva... El e milos, și ca să-și calce pe inimă și să nu dea mână de ajutor nevoiașului când îl roagă frumos, ar fi greu dacă nu imposibil!...

Odată rugat mult de un subaltern a garantat la o bancă pentru împrumutul făcut de acesta.

N'a trecut nici o lună și boclucul a fost gata.

Împrumutatul făcând niște falșuri prin scriptele biuroului unde lucra a fost licențiat și a plecat la căminul părintesc în provincie, ne mai putându-se plasa în altă parte. Bietul Dom Jenel i-a scris odată de două, de trei ori, să aibă grije de scadență și prietenul i-a răspuns să nu se îndoiască de cinstea lui!? Nu s'a ținut însă de vorbă și bietul girant a trebuit să achite datoria neplatnicului...

* * *

S'a dus vestea în tot Ministerul unde Domnul Jenel e funcționar, că e băiat bun și milos.

Din toate părțile vin cereri de împrumut, nu mari... așa!... Cele mai multe sunt de 3-4 lei... nu-

mai până mâine dimineață... ori 10-12 lei până la scont...

Când e vorba de gir, suma e mai respectabilă; o sută două de lei... Ce par'că îi dai din pungă? i se spune...

Până și impiegatele tinerele... de câte 40-50 de ani, îi cer împrumuturi și Domnul Jenel le-ar da bucuros, dacă norocul nu i-ar ajuta să fie în fonduri când e solicitat...

* * *

Intâmplarea a făcut ca Domnul Jenel să câștige la loterie. Lucrul s'a aflat imediat, din reclama collectorului care peste tot a anunțat numele fericitului câștigător.

În strada X din București unde e domiciliul acestuia... pelerinaj de prieteni!? ca să-l felicite. De colegi nu mai vorbesc... sunt în păr...

Toți și-au lăsat cărțile de vizită căci norocul făcuse ca prietenul filantrop să fie dus întâmplător în provincie pentru afaceri familiare...

Aci fiind anunțat de collector a putut să sconteze dinainte câștigul și să-l cheltuiască... scăpând astfel de amatorii de împrumuturi în numerar și prin gir?

A c o n t u l

E zintăi a luni. În minister e mare fierbare. Funcționarii umblă agitați de colo, colo, în sala pașilor pierduți a Casieriei.

Noii sosiți întrebă:

— S'a înduplecat „Dom Casier?”
Ne dă scont, ori nu?

...Și cum n'ar fi atâta agitație pentru o chestiune atât de importantă!... Acontul la funcționari e totul, leafa la cei mai mulți e bagatelă!...

Proprietarii, băcanii, croitorii s'au obișnuit de asemenea cu acontul și toți visează zântăiul în loc de 18 sau 20 ale luni când se iau lefurile...

Parte din ei își așteaptă „clienții”... pe sala de la intrarea principală a ministerului. Unii însă mai dibaci și mai cu seamă cei mai încercați de soartă, cari au fost păcăliți de două, trei ori, au și câte un reprezentant pe la alte eșiri...

Totuși... uneori așteaptă în zadar cu toate măsurile luate... clientul având grije să iasă pe unde nu știe creditorii... ori să lase pe a doua zi încasarea sumei ce li se cuvine...

* * *

Acontul e speranța funcționarului de Minister. Lipsa lui e moarte... și când Domnul Casier fiind supărat de acasă, vrea să lovească în cineva, se agață de accont și spune celor ce vin cu „listele“ subscribe de colegi că nu le dă... întâmplă-se orice...

Noroc că-i trece iute supărarea și solicitatorii de accont care îl pândesc surprinzându-i schimbarea dispoziției încep din nou cu rugăciunile:

— Nu ne lăsați Domnule Casier. E păcat tocmai acum când avem mai multe greutateți.

— Tăceți Domnilor!... continuă câte unul mai grav... Nu se poate să ne lase... Domnul Casier e bun... Cum ne-a dat întotdeauna are să ne dea și-acum!... Și aproape să-l convingă... D-lui însă tot ezită, și

așteaptă să mai fie rugat... Nici n'ar sta frumos unui om cu greutate să se dea bătut așa ușor...

În vremea asta își face apariția impiegatul Nițulescu. E amărât de tot. Pe figura lui se văd adânc tipărite lipsa și suferința.

— Mi-e rău bolnav copilul, zice el Casierului.. Dați-ne ceva din leafă. Sunt pierdut dacă ne refuzați. Și fața îi ia o expresie și mai dureroasă...

Casierul care are și el copii știind ce va să zică pentru un tată boala copilului său, se înduioșează și acum fără ezitare vizează listele de acconturi...

* * *

Băeții dau zor să le achite la ghișeurile respective și pe urmă țin'te trai!... Unii își plătesc datoriile spre a-și menține creditul în viitor, alții însă fără conștiință, răi de plată, abia așteaptă să plece de la birou spre a începe din nou chefurile și a-și mări fondul de datorii!...

T. C.

București, 24 Noiembrie 1906.

Noapte de Mai

*Ascultă!... E zefirul care adie
Și-atinge 'n treacăt fruntea-ți visătoare,
E sufletul ce 'n taină se 'mprăștie
Din fie-care firicel de floare.*

*Dă-mi mâna ta și nu-mi vorbi, iubită,
Aș vrea să stăm uniți așa 'n tăcere,
Pe când privighetoarea 'ndrăgostită
Duios să cânte 'n noaptea de veghere.*

*O! nu-mi vorbi... Cuvântul e minciună
Și nu poți îmbrăcă în el simțirea...
Apropie-te blând sub clar de lună
Cu sufletul să 'mpărtășim iubirea;*

*Ușor să-mi reazim capul meu de tine
Sub respirarea-ți caldă și domoală,
Și legănat de visuri dulci și line
S'adorm încetinel la tine 'n poală.*

Mai 1908.

Mireio.

Bijuteria

(Guy de Maupassant)

Eră una din acele fete drăguțe și încântătoare născute din greșeala soartei într'o famiie de funcționari. Nu avea niciodată, nici speranțe și nici un mijloc de a fi cunoscută, înțeleasă, iubită și luată în căsătorie de un om bogat și distins. S'a măritat cu un modest funcționar din ministerul instrucțiunii publice.

A fost simplă neputând să se gătească, și nenorocită ca o de-clasată; căci femeile nu au nici castă, nici rasă, frumusețea, grația și farmecul lor servindu-le drept naștere și familie. Finețea lor în-născută, instinctul eleganței—min-tea pătrunzătoare sunt singura lor ierarhie și fac din fete din popor egalele celor mai distinse doamne.

Suferea fără 'ncetare simțindu-se născută pentru atențiuni, delicatețe și lux.

Suferea de sărăcia locuinței sale de mizeria pereților, de învechirea scaunelor și urâciunea stofelor.

Toate aceste lucruri de care o altă femeie de treapta sa nu s'ar fi îngrijit, o torturau și o indignau. Vederea micii Bretonne care îi ajută la menaj, îi deșteptă regrete profunde și visuri pierdute. Se gândea la anticamerile liniștite, capi-

tonate cu tapete orientale, luminate de candelabre mari de bronz și cu doi valetți—in pantaloni scurți dormind în fotoliile comode, moleșiți de căldura caloriferului. Se gândea la saloanele mari îmbrăcate în mătasă antică, cu mobile fine purtând pe ele bibelouri neprețuite, și la micile saloane elegante, parfumate, făcute pentru conversația de la 5 cu prietenile mai intime, cu oamenii cunoscuți și căutați a căror atențiune o invidiază și o doresc toate femeile.

Când se așeză pentru dejun la masa rotundă acoperită cu fața de trei zile, vis-à-vis de bărbatul său care descoperea castronul de supă zicând: „Ah! bună mâncare! nu știu nimic mai bun decât asta...“ ea se gândea la prânzurile fine, la argintăriile strălucitoare, la covoarele care acopereau pereții, personagiile din vechime și la păsările minunate din mijlocul unei păduri fermecate; se gândea la mâncările delicioase servite în vase minunate, cu galanterii șoptite și ascultate cu un surâs de sfinx mâncând mereu din carnea roză de păstrăv sau din aripi de găină grasă.

Ea n'avea nici toalete, nici bi-

juterii, nimic. Nu'i plăcea și nu se simțea făcută decât pentru astfel de lucruri. Ar fi dorit să placă să fie dorită, seducătoare și căutată.

Avea o prietenă bogată, o colegă de mănăstire pe care nu mai voia să se ducă s'o vază fiindcă suferea când se întorcea. Plângea zile întregi de necaz, de regret, de desperare și de desolare...

Intr'o seară soțul său se întoarse acasă mândru ținând în mână un plic mare.

—Ascultă-mă, zise el, iată ceva pentru tine.

Ea rupse repede hârtia din care scoase o castă pe care erau tipărite aceste cuvinte:

„Ministrul instrucției publice și d-na George Ramponneau roagă pe d-l și d-na Loisel să le facă onoarea de a veni să petreacă seara

de luni 12 Ianuarie în localul ministerului“.

În loc de a fi încântată cum spera soțul său, ea aruncă cu necaz invitația pe masă, murmurând:

—Ce vrei să fac cu ea?

—Da, draga mea, credeam că ai să fii mulțumită. Tu nu ești nici odată și asta e o frumoasă ocazie. Am obținut invitația cu foarte mare greutate. Toată lumea o dorește; e foarte căutată și nu se dă la mulți funcționari. Ai să vezi acolo toată lumea oficială.

Ea îl privea iritată și îi zise:

—Ce vrei să mi pun pe mine ca să merg acolo?

El care nu se gândise la așa ceva, îngână:

—Rochia cu care mergi la teatru. Mie mi se pare foarte bună...

(Va urma)

T. C.

București 20 Noembrie 1908.

Aehrental și România

Baronul Aehrental traversând România în tren de la București la Petersburg cu ocazia mutării sale în noul post de ministru plenipotențiar, s'ar fi exprimat „Petit pays“ — mică țară — la adresa României cu un gest de dispreț și compătimire.

Natural, pleca din mica Românie în marea Rusie, se ajunsese.

Acestui evreu unguresc nu-i venea la socoteală să spue mai bine că țara Românilor e mare, că trece

de Buda-Pesta până aproape de hotarele Vienei, plecând din Prut, și de la Dunăre dincolo de Cernăuți în hotarele Poloniei rusești și că mică e țara lui compusă din națiuni multe, hrăpite și subjugate hoștește și viclean. Dar lauda pe lucrul altuia, nu împlinește bine nici odată și teamă ni-i să nu ne vie ora revendicării și atunci va vedea d. Aehrental cât e de mare țara Românilor.

Politica Externă

Cele două mari evenimente în politica externă, independența Bulgară și anexarea Bosniei și Herțegovinei, au intrat în domeniul faptelor trezite. De la nașterea conflictului și până azi, au urmat o serie de schimburi, tratative, corespondențe și certuri diplomatice, fără nici un rezultat. Amenințările rășboinice ale Serbiei, Bulgariei, Austriei, nu a avut nici un efect. Teama de rășboi a făcut ca lucrurile să se mărginească la simple tratări nepractice din punct de vedere al scopului urmărit.

Mândria și bărbăția era apanajul popoarelor de odinioară, iar azi, fiecare pentru a-și ascunde teama, invoacă pacea și ordinea civilizației și din toată această strădanie internațională, popoarele viclene ca Austria și îndrășnețe ca Bulgaria, profită fără scrupul, una rămânând cu anexarea și a doua cu independența, iar cele neputincioase înghite în sec, bucurându-se de pace și ordine cu mâinile și picioarele legate sau frânte.

Actuala stare de lucruri dă dovezi că alianțele dintre state nu au puterea sincerității și ea a relevat multe lucruri cari până la nașterea furtunei balcanice nu se cunoștea.

De unde până aci Bulgaria se credea, și de aci toată lumea, că

Rusia este protectoarea Bulgariei și sprijinitorul moral al îndrășnețelor pretențiuni bulgărești, azi vedem că Rusia stă de-o parte neutră neindrășnind să-și spună autoritarul cuvânt de odinioară pentru frații provoslavnici, Sârbi, Bulgari și Muntenegreni.

Italia ca una din țările triplei alianțe, se vede tradusă de vicleana Austrie, care hrăpind Bosnia și Herțegovina, nici nu vrea să audă de pretențiile italienești la o compensare a Dalmației.

Germania aliata Austro-Ungariei din triplă, nu voește cu nici un chip a-i promite ajutorul armelor sale. Ea maschează infidelitatea alianței, cu sfaturile bune ce dă cabinetului din Viena pentru menținerea ordinii și păcii, zicând că chiar aceasta este un ajutor.

Celelalte state își văd de ocupațiunile lor și abia se mai ocupă de chestia balcanică.

Vorbe, laude, viclenii se petrec și între popoare ca și între indivizi. Prietenia e până la punga și pielea fiecăruia.

Și așa cum stau lucrurile, laudăm pe cei pricepuți și cu prezență de spirit, cari au înțeles timpul cel mai nimerit pentru a putea profita fără bani și vărsare de sânge.

M. D.

F e l u r i t e

La alegerile viitoare din București, vor candida D-nii Nicolae Fleva, Barbu Păltineanu și Ioan Th. Florescu din partea partidului Conservator-Democrat, în locurile vacante la colegiul II de Ilfov.

* * *
Ziarul La Dépêche d'Orient care apare la Paris, scrie:

D. A. D. Xenopol, eminentul profesor de la Facultatea de litere din Iași, a terminat lecțiunile pe care le făcea la „College de France“ asupra României contemporane.

Lecțiunea a șaptea și cea din urmă a profesorului Xenopol, a fost consacrată situației intelectuale și economice a României. Conferențiarul a atins apoi chestiunea naturalizării streinilor. Pentru a dobândi cineva imobile rurale, trebuie să fie român, dar nu ori și cine voește poate să devie cetățean român. Bogăția solului și a subsolului român n'a încetat de a excita poftetele streinilor. România pentru a nu fi copleșită de elementul străin a trebuit să se proteguiască și de aceia a făcut mai anevoioasă împământinirea străinilor.

* * *
D. A. D. Xenopol, după strălucitul său succes de la Collège de France, a fost invitat de d. Anatole Le Roy-Beaulieu, directorul școlii înaltelor studii politice, a ținea o conferință la societatea foștilor elevi ai acelei școli, toți doctorii în drept și în științele politice, cari ocupă situații mari în statul și în societatea franceză.

D. Xenopol a primit cu mulțumire invitația făcută din partea d-lui Beaulieu, prin o delegație compusă din domnii Cartiron și Roger, doctori în drept, cari l'au rugat în acelaș timp să le dea titlul conferinței, pe care d. Xenopol o va ține asupra „Rasei latine apusene și răsăritene“. A rămas ca delegații școlii să hotărască ziua și să facă publicațiile necesare pentru ca lecția compatriotului nostru să aibă cel mai strălucit succes.

D. A. D. Xenopol este fără îndoială cel dintâi Român, căruia străinătatea îi face o așa de mare onoare, ca învățat.

* * *
Pentru cultura artistică în școală.
Sub acest titlu d-nii Ovid Densușianu și D. Caracostea publică 2 articole extrase din revista Viața Nouă privitoare la cultura artistică în școală.

Tot odată d. Ovid Densușianu a luat inițiativa fondării unei „societăți pentru cultura artistică în școală“ pentru care scop a împărțit următorul buletin de adesiune.

Subsemnatul Adresa vă fac cunoscut că ader la ideia fondării unei „Societăți pentru cultura artistică în școală“.

Cine dorește să fie înscris printre membrii fondatori ai „Societății“ va trimite acest buletin d-lui Ovid Densușianu, calea Victoriei 184. Societatea se va constitui de îndată

ce se vor primi 300 de adesiuni.

* * *

Amicul nostru d. Marc. A. Jeanjaquet, redactor la ziarul La Roumanie, care publică în fiecare Duminică în acel ziar: Contribuțiuni la istoria presei, a limbii și a literaturii franceze în România, ar fi recunoscător acelora cari ar binevoi a-i comunica amănunte asupra următorilor traducători: Stelian Petrescu, Dumitrie Stăncescu, I.S. Spartali, Haralamb G. Lecca, Ioan Adam, R. Streitman, Alexandru. A. C. Sturdza, Horațiu și Virgiliu Z..., Ludovic Daus, Victor Anestin, Maximilian Costin, Marius, Iosif Nă-

dejde, Margareta Georgescu Delahuși, Iosif P. Moșoi, E. Gârleanu, O. S., traducător al operelor lui Hector Malot, etc.

* * *

S'a amânat la 11 Aprilie 1909 procesul d-lui Petre S. Hagiș și frații săi cu d. Gr. Stoenescu, bogătaș Craiovean și membru al partidului junimist.

E vorba de o moșie — cea mai mare parte din averea d-lui Stoenescu — care s'ar cuveni fraților Hagiș.

* * *

Valorosul profesor naționalist, Cristu Negoescu candidează ca conservator democrat la colegiul II-lea de senat din Prahova.

Bibliografii

Viața Nouă, No. 19—20 (București).

Poezii de C. Negruzzi, No. 336 din „Biblioteca pentru toți”, cu o notiță introductivă de d. P. V. Haneș.

„Biblioteca pentru toți” No. 375-376 cuprinzând **VICARUL DIN WAKEFIELD** celebrul roman al scriitorului englez *Olivier Goldsmith*, traducere de *Willy Ghil*.

Revista industrială, No. 10 (București).

Indrumarea, No. 8 (Iași).

Foia de informațiuni Comerciale, No. 33—34—35 (București).

Familia, No. 4 (București) publică printre altele o biografie cu portretul D-lui Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat.

Pagini libere, No. 20—21 (Galați).

Revista Culturală, No. 2 (anul II) Craiova.

Ecoul Presei, No. 5 (București).

Revista Prahovenilor, foaie de propagandă politică, culturală și națională No. 1 anul I Director Cristu Negoescu.

Pagini juridice, No. 38 (Craiova).

Zavera, No. 43 (București).

Moniteur Commercial Roumain, No. 7-8 București.

„Biblioteca pentru toți” No. 384 „**Privești din Natură**”.

Românul, politic și literar No. 27 (București). *L'homme préhistorique* revistă lunară ilustrată, de arheologie și antropologie preistorică (Paris, rue des Saints frères, 61).

„**Bukarest en 1906**”

„*Bukarest en 1906*” este titlul unui elegant volum al regretatului *Frederic Damé*, (decedat anul trecut)* fost inspector școlar, financiar, distins profesor și neobosit conducător al ziarului „La Roumanie”.

Frumosul volum vorbește pe larg de București, din 1906. Bogat în ilustrațiuni artistice executate pe o hârtie glisată, ne arată diferite vederi de case vechi, moderne, cu explicațiuni largi. Volumul se mai ocupă și de expozițiunea din 1906. Regretatul și inteligentul Damé era un neobosit mănuior al condeiului că adeseori zorile zilei îl apuca muncind. „*Bukarest en 1906*” este ultima lui frumoasă operă.

Cartea e apărută în editura Socce, zilele acestea după un an și ceva **dela moartea lui Damé**.

M. D.

„PLUGARUL“

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CRAIOVA Strada UNIREI No. 80.

Biuro, Technic, Agricol și Industrial

Reprezentanța pentru Oltenia a renumitelor garnituri de treerat H. Lanz din Mannheim

Reprezentanța pentru Oltenia a Motoarelor cu benzină și gaz sărac „Kosmos“, — Societatea garantează soliditatea și buna funcționare a acestor Motoare.

Depozite: Postamente pentru mori. Pietre de mori franțuzești. Pietre pentru mori de apă. Ciocane de ferecat. Teascuri și stropșitori de struguri. Pompe de fântâni și de incediu și Bascule „Garvens“. Tocătoare de nutreț. Tocătoare de sfeclă. Mașini de saramurat grâu. Vânturători. Dărace și scărmanători de lână. Tăvăluge. Trioare. Manometre. Batoze de bătut porumb cu aburi și manuale. Pluguri cu 1 și 2 brazde. Pluguri de coastă. Curele de păr de cămilă. Benzină. Uleiuri minerale. Vaseline. Valvolină. Sonerii electrice. Telefoane. Lămpi și instalații electrice etc.

„SERVICIU SPECIAL PENTRU INSTALAȚII DE APĂ“

Se recomandă în special persoanelor care construiesc din nou, pentru a-și face instalațiile de conducte, în vederea aducerii apei la Craiova.

Reprezentanța Generală pentru Dolj a Societății Generale de Asigurare din București

„VICTORIA“

LIBRĂRIA și TIPOGRAFIA
SACHE PAVLOVICI

— CRAIOVA —

Strada Unirei No. 43 și strada I. C. Brătianu No. 2.
INSTALAȚIE CU ELECTRICITATE